

УДК 378.096

Дідур Н. А.

ТЕНДЕНЦІЇ ПРОЦЕСУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Метою нашої статті є окреслення актуальних тенденцій та підходів щодо підготовки майбутнього вчителя початкової школи у сучасних соціокультурних умовах.

Усі розглянуті світові та європейські тенденції професійної підготовки у вищих навчальних закладах мають проектуватися на національне підґрунтя професійної підготовки майбутнього вчителя вітчизняної школи в сучасних соціокультурних умовах, що свідчить про міжнародну значущість професійної освіти України як важливої складової економічного, соціального і культурного розвитку нашої держави.

Ключові слова: професійна підготовка, вчитель початкової школи, освітні зміни, світовий досвід професійної підготовки вчителів.

Актуальність теми. Початок XXI століття – період активного створення нової системи освіти як у світовому просторі, так і в Україні, яка орієнтується на світові і європейські стандарти. Цей процес викликаний глобальною комунікацією, інтеграцією світових регіонів, прагненням етносів жити в єдиному цивілізованому просторі, що в свою чергу потребує таких необхідних і важливих якостей особистості, як комунікативна компетентність, здатність до безконфліктної міжособистісної взаємодії, толерантність, здатність до самостійного оволодіння знаннями й уміннями, до їх творчого використання.

Україна належить до багатонаціональних держав, і перед нею так само постає завдання підготовки молодшої генерації до життя й конструктивної діяльності за умов історично зумовленого культурного розмаїття і зростаючої відкритості суспільства глобальному світові. Саме вчитель початкової ланки освіти починає готувати молоде покоління українського народу до життя й ефективної взаємодії в умовах суспільства, позначеного поліетнічністю, поліконфесійністю, багатомовністю і назагал полікультурністю. Соціокультурно компетентний вчитель усвідомлює існування різноманітних культур, критично сприймає й оцінює можливості культурного діалогу та міжкультурних зв'язків, є з'єднувальною ланкою між учнями як представниками різних культур, підтримує в них прагнення до міжкультурного взаєморозуміння [11].

Аналіз наукових джерел засвідчив, що в психолого-педагогічній науці приділяється значна увага професійній підготовці майбутніх учителів, зокрема таким її аспектам, як: філософія освіти (І. Зязюн, В. Кремень, В. Огнев'юк); психологічні основи професійного становлення вчителя (О. Божович, О. Леонтьєв, С. Рубінштейн); формування педагогічної майстерності (А. Алексюк, М. Євтух, І. Зязюн, Л. Кондрашова, В. Паламарчук, М. Поташник, В. Семиченко, С. Сисоєва, В. Сухомлинський); готовність до педагогічної діяльності (Н. Кузьміна, В. Сластьонін, Л. Спирін). Концептуальні засади професійно-педагогічної підготовки вчителів початкової школи розглядаються в дослідження О. Абдулліної, Т. Байбари, Н. Бібік, В. Бондаря, О. Дубасенюк, Л. Коваль, С. Мартиненко, О. Матвієнко, О. Пехоти, О. Савченко, С. Сисоєвої, Г. Тарасенко, Л. Хомич, Л. Хоружої та інших учених.

Метою нашої статті є окреслити актуальні тенденції й підходи підготовки майбутнього вчителя початкової школи у сучасних соціокультурних умовах.

Виклад основного матеріалу. Розгляд актуальних проблем професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи увиразнено короткою характеристикою сучасних світових, європейських та національних тенденцій до освітніх змін.

Просторова структура світової освіти втілює територіальні та статистичні пропорції в розвитку національної системи кожної країни, окремих регіонів і континентів, глобальної взаємодії між системами освіти окремих країн і регіонів. Істотними ознаками світового простору виступають **динамічність, інтернаціональність** та різна міцність зв'язків між складовими і концентрацією освітніх систем. Розвиток системи вищої освіти в країнах Європейського Союзу, зокрема для педагогічної сфери, здійснюється під впливом тих технологічних, економічних і соціальних перетворень, які відбуваються у світовому освітньому просторі, процесів глобалізації й інтегративних тенденцій, що в кінці XX ст. значно посилюються в об'єднаній Європі. Однією з провідних сучасних тенденцій професійної освіти вчителя початкової школи в сучасних соціокультурних умовах є тенденція до **інтеграції**, сутність якої полягає у сприянні загальному соціально-економічному прогресу, зміцненню взаєморозуміння між народами через поглиблення співробітництва у сфері освіти, через поліпшення якості освіти.

Загальновідомо, що інтелектуальний та емоційний розвиток майбутнього фахівця, формування його ціннісних орієнтацій, етичних та естетичних ідеалів залежить від характеру змісту освіти. Для того, щоб відповісти на питання "Чого навчати?", необхідно насамперед з'ясувати питання "Для чого

навчатись?", тобто визначити цілі та завдання професійної підготовки. Дослідницька група Організації Європейського співробітництва на питання "Які якості повинна сформувати вища школа, щоб молодь могла жити й ефективно працювати в умовах сучасного суспільства?" отримала від викладачів, батьків, підприємців ряду європейських країн (Великобританія, Бельгія, Ірландія) таку модель пріоритетних якостей; *упевненість у собі; здібність створювати нове; здатність працювати з іншими людьми, комунікативність, бажання навчатися самому; критичне мислення; уміння приймати самостійне рішення* [3, с. 23-27]. Отже, ученими й практиками були сформульовані провідні завдання навчання в зарубіжних ВНЗ, а саме, урахування специфіки інтересів студентів; сприяння розвитку їх пізнавальної й творчої активності, надання можливості студентам заглиблюватися у сутність тієї чи іншої теми; підтримка ініціативи й самостійності в навчанні; надання широких можливостей для прояву лідерських здібностей.

На початку третього тисячоліття у провідних країнах світу значно розширилась мережа вищої освіти. Суттєво змінилась її мета і завдання: тепер вона формує не лише майбутню соціальну еліту, а й численні прошарки працівників розумової сфери праці в різних галузях економіки, культури, управління. Поряд із збереженням певної кількості елітарних вузів (Гарвард, Стенфорд, Колумбійський у США, Оксфорд і Кембрідж в Англії, столичні великі школи Франції, Токійський університет у Японії) розширюється мережа різноманітних післясередніх навчальних закладів, які виявляють тенденцію до *масовості* [10].

У зв'язку з новими метою та завданнями вищої школи відбувається *структурна перебудова системи* вищої освіти для надання їй гнучкості й варіативності. Згідно з метою і завданнями професійної освіти вчені виділяють основні шляхи оновлення її змісту: інтелектуалізація; уведення альтернативних, індивідуальних програм, підвищення ролі базової університетської освіти (удосконалення змісту, форм, методів навчання), посилення гуманітарних аспектів змісту професійної підготовки; удосконалення контролю її якості. Усе це спричинило якісну зміну освітніх послуг у вищій школі.

Підготовку вчителів для загальноосвітньої та початкової школи в західних країнах і Японії здійснюють університети та вищі школи університетського рівня (три- та чотирирічні вищі професійні школи). З метою надання системі вищої освіти якостей гнучкості й варіативності у США, Європейському Союзі та Японії практично запроваджена триступенева організація вищої освіти, яка складається з відносно самостійних, але разом з тим пов'язаних між собою циклів. *Перший цикл* (перший ступінь) вищої освіти передбачає закріплення загальноосвітніх шкільних знань з обраного профілю освіти та підготовку фахівців середньої ланки. Студенти, які не виявили здібностей та наполегливості у вивченні складного теоретичного матеріалу, закінчують освіту на першому ступені. *Другий цикл* (2-3 роки) дає закінчену вищу освіту вчителя (інженера, юриста), а також ступінь *бакалавра*. Для тих, хто бажає підвищити свою кваліфікацію до рівня *магістра*, передбачається навчання до 2-х років, екзамен з ряду дисциплін підвищеного рівня та написання дисертації (аналогічної рівню дипломної роботи у вітчизняному ВНЗ). *Третій ступінь* можуть отримати ті, хто здобув диплом магістра та виявив неабияку схильність до науково-дослідницької діяльності. Навчання на цьому ступені передбачає складання ряду екзаменів, стажування за спеціальністю та подання дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня *доктора наук*, яка відповідає рівневі кандидатської дисертації в умовах України. Це дає можливість зайнятися науково-дослідницькою діяльністю та викладати у ВНЗ. Така триступенева структура вищої освіти за схемою "бакалавр-магістр-доктор" дає можливість для оперативної кореляції напрямків навчання майбутніх учителів з урахуванням їх індивідуальних здібностей і разом з тим відповідає потребам педагогічної освіти у фахівцях різного рівня кваліфікації. Вона також вносить до процесу навчання елемент змагання, що позитивно впливає на *якість підготовки майбутніх педагогів*, оскільки дозволяє після завершення кожного етапу відбирати кращих студентів для наступних циклів [4, с. 106-108].

Для нашого дослідження виявляється цікавим світовий досвід професійної підготовки фахівців у вищих навчальних закладах, зокрема у Сполучених Штатах Америки. Метою вищої школи США є підготовка спеціалістів, здатних системно мислити, робити правильні оцінні судження, застосовувати творчу яву. Основний акцент робиться не на обсязі, а на фундаментальності навчання, на знання фахівцями концепцій розвитку певних галузей науки і техніки, на сформування в них навичок подальшої самоосвіти [7, с. 60-63].

Один із базових принципів організації системи вищої освіти у Сполучених Штатах Америки – *принцип "академічної свободи"*, який виявляється насамперед у тому, що не тільки ВНЗ є автономними утвореннями, а й кожному його члену надається свобода і самостійність.

Специфікою професійної підготовки у вищій американській школі є *диференціація навчання*, що розуміється як спрямування навчально-організаційних заходів на задоволення багатоманітних інтересів і здібностей тих, хто навчається, і потреб суспільства.

Важливою особливістю підготовки майбутніх педагогів у США є реалізація *принципу випереджувального навчання*. З цією метою основний навчальний час у професійно-педагогічній освіті виділяється для використання активних форм навчання, здійснюється перехід від фронтальних та групових форм навчання до індивідуально-групових, тьюторських занять, тренінгів, роботи в малих групах, стажування і практики під керівництвом викладача-менеджера. Набули поширення моделювання професійних ситуацій, рольові ігри [5, с. 59].

Дослідники вищої освіти в США відзначають, що в університетах аналізованої країни успішно застосовується *принцип ситуаційного навчання*, що здійснюється за допомогою методу аналізу

ситуацій (case study), методи "мозкового штурму" у межах малої групи, спільних (group projects) публічних виступів студентів з науково-педагогічними та методичними презентаціями й захистом рішення, що пропонується тощо. На думку американських учених, ці форми й методи навчання орієнтують не на запам'ятовування матеріалу, що мимоволі гальмує розвиток творчих здібностей, а на його розуміння й формування *професійно спрямованої комунікативної компетентності*.

Наступним важливим принципом організації професійної підготовки у вищих навчальних закладах США є *індивідуалізація навчання*, яка відображена як у загальній організаційній структурі вищої освіти, так і в засобах і формах навчання. Зазначимо, що у вищих навчальних закладах США не існує поняття академічної групи, академічного курсу, фіксованого терміну навчання. Студент фактично має змогу формувати індивідуальний освітній модуль відповідно до особистісних інтересів і уявлень про майбутню кар'єру. Із запровадженням у вищу освіту США модульної системи організації навчального процесу студентами пропонується блочно-модульне засвоєння навчальної інформації, визначено функції викладача як організатора навчального процесу і керівника розв'язання цілоюлемної ситуації, а також підвищено відповідальність студентів за якість і терміни виконання індивідуальних завдань.

Особлива увага в системі вищої освіти приділяється підготовці майбутніх фахівців до *самостійного набуття знань, навичок та вмінь*. Студенти самостійно працюють у навчально-наукових центрах, комп'ютерних лабораторіях, бібліотеці чи вдома на канікулах [5, с. 57]. Щодня студент може зустрічатися з викладачем в університеті чи листуватися з ним за допомогою електронної пошти. Тому з'явилися тенденції до переорієнтації ролі викладача в керівництві самостійною роботою. Функція викладача як джерела інформації зменшується, але збільшується його значення як наставника, котрий впливає на розвиток особистісних якостей, формування світогляду та наукових інтересів майбутніх фахівців.

До педагогічно цінних видів самостійної роботи студентів відносять написання рефератів, творів на вільну тему; виконання творчих завдань, що розраховані на порівняння різноманітних теоретичних концепцій; виконання індивідуальних і групових дослідницьких проектів; критичний аналіз статей з проблеми, що вивчається; підготовка та виступ з лекціями перед студентами з подальшою дискусією.

До провідних тенденцій сучасної професійної підготовки в європейських вищих закладах дослідники відносять:

- могутнє оснащення сучасними *інформаційними технологіями*, включення в систему Інтернет, розвиток *дистанційної форми навчання* студентів [5];
- *університетизація* вищої освіти, інтеграція вищих навчальних закладів, як вітчизняних, так і міжнародних, створення університетських комплексів;
- перехід на *освітні стандарти*, наближені до світових вимог [4];
- значні зміни в освіті та умовах праці, що викликають нагальну потребу у навчанні протягом усього життя [2, с. 31].

До особливостей організації навчального процесу у вищій школі окремих країн світу (США, Велика Британія, Німеччина, Франція, Іспанія, Нідерланди, Японія) після перебудови вищої освіти у 90-х рр. ХХ ст. і прийняття Болонської декларації перевага надається *модульній системі навчання* з цілої низки причин, головними з яких є можливість легкої актуалізації та комбінування тематики програм. Особлива увага в змісті професійно спрямованих дисциплін, що викладаються майбутнім фахівцям у вищих навчальних закладах країн Європейського Союзу, приділяється отриманню базових знань, умінь і навичок з інформаційних технологій, формуванню вмінь розв'язувати на комп'ютері професійні проблеми, пошуку потрібної інформації в мережі Інтернет, застосуванню інформаційних технологій у професійній діяльності [14, с. 3-9]. Аналізуючи досвід підготовки фахівців у Великій Британії на основі мультимедійного підходу до професійної освіти (Великий Відкритий університет Великої Британії), слід відмітити широке використання телеконференцій, мережі Інтернет, комп'ютерних програм, телевізійної трансляції та аудіо- й відеозаписів [16, с. 65-75]. Отже, динамізм глобальних змін у світі з його яскраво вираженою інформатизацією загострює проблему використання сучасних *технологій у комунікативно зорієнтованій підготовці майбутнього вчителя початкових класів* нашої держави. Оволодіння студентами основами інформаційних технологій і методикою їх використання забезпечує індивідуальний підхід, що сприяє вираженій мотивації до конструювання нових моделей навчальної діяльності.

Провідною тенденцією сучасності є *гуманізація* освіти. Гуманоцентрична переорієнтація вітчизняної освіти під впливом світових та європейських вимірів передбачає формування вчителя початкової ланки освіти, рівень підготовки якого гармонійно поєднує освіченість, професіоналізм, креативність, високу духовність та моральність, розвиток особистості у відповідності з духовними цінностями національної та загальнолюдської культури.

Домінантою сучасної парадигми освіти в загальноєвропейському та національному контекстах стає орієнтація на підготовку вчителя, спрямовану на творче *самоствердження, саморозвиток та самореалізацію протягом життя*, на забезпечення *конкурентоспроможності* випускника ВНЗ. Інтеграція України в світове товариство потребує створення нової системи професійної освіти, спрямованої на формування освіченої, комунікативно спроможної, творчої особистості, а також забезпечення умов для найповнішого розкриття її здібностей, задоволення освітніх потреб. У світовій системі початку ХХІ століття науковці виділяють й такі глобальні тенденції:

– міжнародні правові акти ЮНЕСКО глобалізують освіту, підносячи її до рівня першорядних завдань. Підтвердженням цього є спеціальні видання як в Україні ("Вища освіта", "Вища школа", "Освіта і управління", "Шлях освіти"), так і за кордоном ("American Journal of Education", "Higher Education in Europe", "International Journal of Educational Development", "British Journal of Educational Studies"). Усе це свідчить про міжнародне значення освіти як важливої складової економічного, соціального і культурного розвитку сучасного суспільства. Приділяється увага гуманізації освіти, культурознавчій соціологізації, екологізації змісту навчання [13];

– концепція безперервної освіти стає визначальною; перехід від освіти елітної до високоякісної; поглиблення міждержавного співробітництва в галузі освіти; збільшення у світовій освіті гуманітарної складової; упровадження нових наукових і навчальних дисциплін, орієнтованих на людину [9];

– загальною є також тенденція безперервної освіти, яка виходить з того, що найкращий ВНЗ не може забезпечити підготовку спеціаліста "на всі часи". В американській літературі навіть існує особлива одиниця виміру "застарілості" знань фахівця – так званий *період напіврозпаду компетентності*. Він означає той термін часу (3-6 років) після закінчення вищої школи, коли внаслідок "застарілості" одержаних у ВНЗ знань згідно з новою інформацією у певній галузі науки компетентність спеціаліста знижується на 50%. Унаслідок цього постійне оволодіння новими знаннями, самовдосконалення є для спеціаліста необхідною умовою збереження кваліфікації [4, с. 115-116];

– у новій системі освіти пріоритетною має стати орієнтація на *розвиток особистості, творчого потенціалу* нового покоління. Уміння самостійно мислити, аналізувати факти, здобувати й узагальнювати знання, прагнення до саморозвитку, не лише інтелектуального, але й морального, творча активність – ось ті головні риси особистості, які передусім повинна формувати сучасна система освіти [1], [11].

У провідних країнах світу з метою ефективної професійної підготовки вчителя, поряд з традиційними, широко практикуються нетрадиційні методи й форми навчання, а саме: моделювання, рольові, дидактичні ігри та ігри-драматизації, мікрОВикладання. До цікавих форм навчання також відносимо "вільну групову дискусію", коли заняття, їх обговорення проводять студенти, а викладач виступає в ролі слухача (Великобританія, Австрія). До прогресивних змін організації навчально-виховного процесу відносимо тенденції щодо переходу від групових форм і методів навчання до *індивідуально-групових*: тьюторських занять, тренінгів, роботи в малих групах, стажувань (особливо поширене в Німеччині); надаються переваги методу аналізу ситуації (case study в США, Великобританії), трансдисциплінарній моделі навчання, що передбачає дослідження певної проблеми і вимагає створення проекту її розв'язання (впровадження проблемного та проектного навчання). Серед активних методів навчання, орієнтованих на активізацію комунікативної, пізнавальної і творчої діяльності студентів, перевага надається лекціям-бесідам, лекціям-дискусіям, написанню і захисту рефератів, диспутам, самостійній роботі.

Варто наголосити на тому, що кожна країна світу має як загальні, так і специфічні форми й методи викладання у вищій школі. Так, оригінальною формою навчання у вищій школі Австрії виступають спеціалізовані дослідні семінари, на які готуються дослідження – реферат обсягом 20-25 сторінок. Основне завдання таких семінарів – навчити студента мати свій погляд і захищати його. У Німеччині обов'язковою умовою отримання хорошої роботи в майбутньому є хоча б короткотермінове (рік або півроку) навчання студента за кордоном. В англійській системі вищої освіти провідне місце займають диспути й дискусії, оскільки такі заняття, як уважають спеціалісти в галузі вищої освіти Великої Британії, сприяють виробленню у студентів комунікативної компетентності – уміння висловлювати й аргументувати свою думку, слухати інших, виступати в ролі критика, розвивати навички спонтанної літературної мови, формують у майбутніх фахівців самостійність, критичність мислення. Проте у вищій школі Великобританії не менш популярним є тьюторський метод, який передбачає регулярні заняття викладача-тьютора з 1-2 студентами (до 5-6 осіб) протягом усього навчального курсу. При цьому кожного студента прикріплюють до тьютора, який постійно слідкує за успішністю студента, формуванням його професійних умінь, світогляду. Ряд самостійних робіт, рефератів англійськими студентами за планом виконується на канікулах, які вважаються найбільш доцільними для самостійного опрацювання літератури. Сучасні програми професійної підготовки майбутнього фахівця європейського рівня у вищому навчальному закладі наголошують на розвитку критичного складу розуму, професійної компетентності,

Відтак, нові соціокультурні вимоги акцентують на *розвитку критичного складу розуму й професійної комунікативної компетентності* майбутнього вчителя початкових класів. Освіта розглядається як спосіб оволодіння ефективними засобами отримання інформації та набуття навичок самоосвіти. Вона має створити людину, здатну ставити запитання і самостійно знаходити відповіді на них. Освічена людина – це та, яка вміє мислити, висувати гіпотези, робити висновки й узагальнення, володіє технологіями самовдосконалення й самореалізації.

Висновки. Аналіз сучасних світових, європейських та вітчизняних тенденцій професійної підготовки вчителів засвідчив актуальність переходу підготовки вчителя початкової ланки освіти від простої поінформованості чи навіть просвітництва на більш високий рівень формування компетентності майбутніх фахівців. На часі така організація професійної освіти, результатом якої виступатиме висока якість компетентності, спроможність вчителя адекватно сприймати педагогічні новації, створювати власну систему діяльності, легко адаптуватися до змін у житті, як норму сприймати плюрингвальний світ, розвивати власну компетентність протягом життя.

Використані джерела

1. Аносов І.П. Сучасний освітній процес: антропологічний аспект: монограф. / І.П. Аносов. – К.: Твім Інтер, 2003. – 391 с.
2. Болонський процес: документи / [укладачі: З.І. Тимошенко, А.М. Грехов, Ю.О. Гапон, Ю.І. Палеха]. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 169 с. – С. 31-32; С. 31.
3. Борк-Уотне Б. Анализ глобальных факторов, влияющих на современную образовательную систему (на примере Европейских университетов): статья / Б. Борк-Уотне // – Трибуна. – 1999. – № 1. – С. 23-27.
4. Вульфсон Б.Л. Стратегия образования на Западе на пороге XXI века: посіб. / Б.Л. Вульфсон. – М.: УРАО, 1999. – 204 с. – С. 106-108.
5. Глузман А.В. Да здравствует университет! : статья / А.В. Глузман // Особенности современного высшего образования за рубежом (Англия, Бельгия, Франция, США, Израиль). – 2003. – № 2. – С. 54-60.
6. Державна національна програма "Освіта". Україна XXI століття. – К.: Райдуга, 1994. – 76 с. (Директивні документи МОН України. Програма).
7. Вайченко Н. особливості реформування освіти США: стаття / Н. Зайченко // Рідна школа. – № 4. – 2004. – С. 60-63.
8. Керис К. Высшее образование: американский опыт: статья [Электронный ресурс] / К. Керис // Высшее образование в Европе. – 2003. – Том XXVIII. – № 1. – Режим доступа до журналу: http://www.aha.ru/~moscow64/educational_book/c.92.
9. Концептуальні засади демократизації та реформування освіти в Україні в XXI столітті: посібник. – К.: Шкільний світ, 2001. – 23 с.
10. Курс лекцій з порівняльної педагогіки: підручник / за аг. ред.. член-кор. АПН України, д-р пед. наук, проф. Г.В. Троцько. – Харків, 2007. – 264 с.
11. Матвієнко О.В. Підготовка майбутніх учителів до педагогічної взаємодії: [монографія] / О.В. Матвієнко. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2009. – 384 с.
12. Овчарук О. Сучасні аспекти розвитку процесу демократизації освіти в європейських країнах: стаття / О. Овчарук // Відродження. – 2000. – № 1. – С. 36-37.
13. Товажнінський Л.Л. Болонський процес: цикли, ступені, кредити / Л.Л. Товажнінський, Є.І. Сокол, Б.В. Клименко. – Харків: НТУ "ХПГ", 2004. – 144 с.
14. Zeicher R.V. Alternative Paradigms of Teacher Education / R.V. Zeicher // Journal of Teacher Education. – 1983. – № 1. – XXXIV. P. 3-9.
15. Shelechy P. Reform on Teacher Education / P. Shelechy. – Washington D.C., American Association of Colleges of Education, 1990. – P. 10-96.
16. Steiner D. European higher education and the issues of tradition-credit and credibility / D. Steiner // Higher Education in Europe. – 1996. – Vol. XXI (№ 4). P. 65-75.

Didur N.

TRENDS OF PROFESSIONAL TRAINING PROCESS OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS

The aim of our article is to outline the latest trends and approaches of training a future elementary school teacher in contemporary social and cultural conditions.

Diversification and complexity of social and cultural life in the countries of the European community causes increasing of attention of European scientists to the problems of social and cultural teacher's training, formation of common approaches to teaching in the new socio-cultural conditions, justification of their core competencies in the context of the Lisbon development strategy of Europe till 2010. According to their conclusions, axiological European principles of pedagogical education evolve upward to social values as priorities for social development in terms of integration, experience of combining traditional and innovative teacher's training is accumulating, its function is changing not only in the classroom but also in society as a whole.

Thus, new social and cultural demands emphasize on developing critical mind-set and professional competence of a future primary school teacher. Education is seen as a way of mastering effective means of obtaining information and acquiring skills of self-education. It should create a person that is able to ask questions and independently find answers. An educated person is the one who knows how to think, how to put a hypothesis forward, how to draw conclusions and generalizations, and holds technologies of self-improvement and self-fulfilment.

Social, economic and political changes that are taking place in the world's multicultural community, also influence educational ideas in Ukraine and largely determine the nature of the training of future teachers. All examined world and European trends in professional training in higher educational institutions should be projected on a national basis of training of future teachers of national school in contemporary socio-cultural conditions, that indicates international importance of Ukraine's professional education as an important component of economic, social and cultural development of our country.

Key words: professional training, primary school teachers, educational changes, global experience of professional teacher's training.

Стаття надійшла до редакції 24.02.2016